

Yleisradio Oy
Ohjelmajohtaja Ismo Silvo
PL 94
00024 Yleisradio

VIESTINTÄVIRASTON ARVIO SYDÄMEN ASIALLA-SARJAN JAKSOSTA

Asian tausta ja säännökset

Viestintävirasto on vastaanottanut katsojayhteydenoton, jonka mukaan Yleisradio Oy:n TV1-kanavalla keskiviikkoamuna 20.4.2005 kello 9.10 lähettämä Sydämen asialla-ohjelma sisälsi lapsille sopimatonta materiaalia.

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuuksensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Säännöksen tulkintakäytännössä on kesästä 2004 lähtien ollut käytössä kolme vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkinen ennen klo 17.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto on vastaanottanut Yleisradio Oy:n selvityksen asiassa. Selvityksen mukaan Sydämen asialla-sarjaa on lähetetty 30.3.2005 alkaen YLE TV1:ssä aamusarjana Aamu-TV:n jälkeen. Selvityksen perusteella valtaosa sarjaa seuraavista on aikuisia. Sisällöllisesti sarja kertoo Pohjois-Englantiin sijoittuvan kyläpoliisin ja hänen lääkärivaimonsa arjesta ja kylän ihmissuhteista. Kussakin episodissa ongelma saa ratkaisunsa. Selvityksen mukaan Sydämen asialla-sarja ja sen episodit eivät täytä K-11 kriteereitä.

Viestintävirasto on tutustunut sille toimitettuun näytenuhaan valituksen alaisesta ohjelmasta. Ohjelman alussa kuvataan simputtavan kersantin ja sotilaan välienselvittelyä. Kohtaus sisältää mm. ampumista, lyömistä ja lopulta kersantin putoamisen kalliolta. Kersantin ja sotilaan välienselvittelykohtauksen lisäksi ohjelmassa on yksi vanhan miehen pahoinpitelykohtaus. Mies oli hankkiutunut huijauksella tilanteeseen, jossa hän paljastuttuaan tulee piestyksi. Yleisradio Oy myöntää, että kohtaus on epätavanomaisen raju kyseisessä sarjassa.

Viestintäviraston arvio

Valituksen alaisen ohjelman arvioinnin kannalta ratkaisevaa on, täyttääkö ohjelma K-11 kriteerit, jolloin sitä ei olisi tullut lähettää ennen kello 17.00.

Kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki (775/2000) sisältää määräyksiä kuvaohjelman (esim. elokuvan) tarkastuttamisesta ennen sen levitystä tai esittämistä. Televisio-ohjelmille ei ole kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain mukaisia ennakkovalvontakeinoja. Television katselejoita, toisin kuin esimerkiksi elokuvateattereissa kävijöitä, ei myöskään voi valvoa ikärajan perusteella. Televisio-ohjelmien osalta lähetysajan valinnalla tai teknisin keinoin tuleekin varmistaa, että alaikäiset eivät kuule tai näe ohjelmia, jotka voivat vahingoittaa heidän fyysistä, henkistä tai moraalista kehitystään (HE 34/1998 vp).

Viestintävirasto arvioi ohjelmien ikärajaluokituksia valtion elokuvatarkastamon ikärajaluokituksia soveltuvien osin tulkintaohjeena käyttäen. Arvioinnissa huomioidaan myös muun muassa televisiotoiminnan harjoittajan oma arvio ohjelman ikärajaluokituksesta. Viestintävirasto on arvioinut Sydämen asialla -sarjan 20.4.2005 esitettyä jaksoa elokuvatarkastamon ikärajaperusteita tulkintaohjeena käyttäen.

Elokuvatarkastamon käyttämien ikärajaperusteiden mukaan ohjelman väkivaltaa arvioitaessa K-11 kategoriaan kuuluvia elokuvia ovat seikkailuelokuvat, joissa ampumakohtauksia voi olla paljonkin ilman että väkivaltaa korostetaan. Niissä myös rikos saa useimmiten rangaistuksensa, eikä väkivalta ole ongelmien pääasiallinen ratkaisutapa. Ikärajäpääöstä tehtäessä on huomioitava myös kuvaohjelman kokonaisuus ja yksittäisen väkivaltakohtauksen tapahtumayhteys.

Viestintävirasto katsoo, että Sydämen asialla - sarjan 20.4.2005 esitetty jakso sijoittuu K-11 ja sitä alempien ikärajasuositusten välimaastoon. Ohjelmassa ei kokonaisuudessa arvioituna väkivallalla ole keskeistä sijaa. Viestintävirasto kuitenkin kehottaa Yleisradio Oy:tä tarkkaavaisuuteen väkivaltakohtauksia sisältävien ohjelmien sijoittelussa ja korostaa sitä, että ohjelmasarjan jaksoja tarkastellaan erillisinä kokonaisuuksina ja yksittäisten jaksosten lähettämisenä on noudatettava televisio- ja radiotoimintalain 19 §:n säännöksiä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Lakimies

Päivi-Maria Virta